

Plastic Pact NL Webinar bijeenkomst voor ondertekenaars

Op donderdag 16 april 2020 vond de 3^e algemene bijeenkomst plaats voor de ondertekenaars van het Plastic Pact NL. Vanwege de maatregelen rondom het coronavirus gebeurde dit in de vorm van een webinar via YouTube Live waaraan gemiddeld 80 tot 100 mensen deelnamen. Er waren bijdragen van tien sprekers uit de Stuurgroep en de vier werkgroepen, waarbij deelnemers vragen en reacties konden doorgeven via de chatfunctie. Het webinar is [hier](#) terug te kijken.

Plastic Pact NL:
**Meer met
minder
plastic**

Dit verslag geeft een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die zijn besproken tijdens het webinar. Bij elk onderdeel is het tijdstip van de video vermeld met een aanklikbare link. De vragen en onderwerpen die zijn gesteld komen in de bijlage van dit verslag aan de orde.

Het webinar is georganiseerd in opdracht van het ministerie van IenW door Schuttelaar & Partners¹, en uitgezonden vanuit Beeld & Geluid Den Haag² met technische ondersteuning vanuit Objectiv³. Dagvoorzitter was Suzanne van der Pijll van Schuttelaar & Partners.

Introductie door Suzanne van der Pijll

Tijdstip video en link [02:24](#).

- Toelichting van het programma.
- Praktische zaken rondom aanmelden voor de pilots en de nieuwe werkgroep reductie en hergebruik.

Voorzitter Plastic Pact NL – Sandra Onwijn – ministerie IenW

Tijdstip video en link [06:54](#).

- Bericht mede namens de leden van de stuurgroep.
- 1 jaar geleden is het Plastic Pact NL gelanceerd.
- Inmiddels hebben 110 partijen het Pact ondertekend.
- Nieuwe secretaris van het Pact is Martijn van Rijn (Rijkswaterstaat).
- Geeft aan welke groepen de diverse leden van de stuurgroep vertegenwoordigen.

---

¹ <https://www.schuttelaar.nl/>

² <https://denhaag.beeldengeluid.nl/>

³ <https://objectiv.nl/>

Systematiek monitoring – Martijn van Rijn – Rijkswaterstaat

Tijdstip video en link [12:24](#).

- Opzet jaarlijkse monitoring.
- Terugblik monitoringsresultaten 2017-2018 met een respons van slechts 42%. De complexiteit van de monitoring én het feit dat dit de eerste uitvraag was speelden hierin een rol.
- Op basis van de feedback van de ondertekenaars wordt de nieuwe monitoring-uitvraag dit jaar minder complex, en biedt deze meer ruimte voor het vermelden van uitgevoerde acties en behaalde resultaten.
- Deze nieuwe opzet past niet bij de werkwijze van het RIVM. De stuurgroep gaat op zoek naar een nieuwe onafhankelijke partij die de monitoring kan vormgeven en uitvoeren.
- De uitvraag aan de ondertekenaars voor de monitoring over het jaar 2019 wordt in mei verwacht, zodat partijen voldoende tijd hebben om gegevens te verzamelen en deze bij de secretaris aan te leveren voor 15 oktober 2020.

Korte toelichting door de vier werkgroepen

Tijdstip video en link [21:03](#).

- Werkgroep **Communicatie, educatie, gedrag** door **Jelmer Vierstra** (tijdstip [22:02](#))
  - De werkgroep staat onder leiding van Jup van 't Veld, en bestaat verder uit 15 andere leden van het Plastic Pact. Contactpersoon vanuit de stuurgroep is Jelmer Vierstra.
- Werkgroep **Inzamelen, sorteren, recyclen** door **John Vernooij** (tijdstip [25:55](#))
  - De werkgroep staat onder leiding van Gijs Langeveld, en bestaat verder uit 11 andere leden van het Plastic Pact. Contactpersoon vanuit de stuurgroep is John Vernooij.
- Werkgroep **Circular Design** door **Patrick van Baal** (tijdstip [28:47](#))
  - De werkgroep staat onder leiding van Jesper van Berkel en Roland ten Klooster, en bestaat verder uit 10 andere leden van het Plastic Pact. Contactpersoon vanuit de stuurgroep is Patrick van Baal.
- Werkgroep **Reductie en hergebruik** door **Arnoud Passenier** (tijdstip [31:27](#))
  - Deze werkgroep is op 16 april 2020 gestart, en staat onder leiding van Sanderine van Odijk. Contactpersoon vanuit de stuurgroep is Arnoud Passenier. Aanmeldingen voor deelname zijn welkom!

Presentatie werkgroep Communicatie, educatie, gedrag

Tijdstip video en link [38:36](#) - presentatie door **Jup van 't Veld**.

- De werkgroep heeft de probleemstelling, scope en belangrijkste onderwerpen vastgesteld.
- De groep stelt een communicatieplan op met een aantal adviezen die zij voorlegt aan de stuurgroep. Eind mei is dit gereed.
- Het plan richt zich op drie kernonderwerpen:
  - Interne communicatie tussen deelnemers van het Plastic Pact: motiverend en activerend.
  - Publiekscommunicatie: eenduidigheid en toegankelijkheid.
  - Marketingcommunicatie: ontwerpkeuzes en marketinguitingen die in lijn zijn met de afspraken binnen het Plastic Pact.
- Er komt een beschrijving van de gewenste communicatiestructuur, met rollen en verantwoordelijkheden.
- Deelnemers moeten elkaar constructief kunnen aanspreken op hun commitment in de praktijk. Daartoe wordt gedacht aan een loketfunctie voor vragen, twijfels en discussiepunten.
- Deelnemers reageerden op de adviezen – zie hieronder en in bijlage. Aanvullende reacties kunnen gericht worden aan Jup van 't Veld (jup.van.t.veld@schuttelaar.nl of +31 683 524 322).
- Een vraag uit de chat werd direct beantwoord door **Jup van 't Veld** en **Jelmer Vierstra**. Zie de video op [54:50](#).

Enkele berichten uit de chat

"De wel-niet lijst gft 'in lekentaal' is bijna afgerond. Termen op de lijst zijn getest in een groot publieksonderzoek en aangepast zodat ze voor iedereen te begrijpen zijn. Mvg"

Daan Middelkamp (NVRD)

"Marketingcommunicatie - Eventuele extra advies 7: Laat marketingspecialisten van brand owners en verpakkende bedrijven ook op bezoek gaan bij hun verpakkingsleveranciers. Kan veel kennis opleveren."

Theo Schilder

"Jup, voor zo ver een heel duidelijk overzicht en voor dit moment de juiste inzichten benoemd."

Maikel van Dijk

"Marketingcommunicatie - Eventueel extra advies :-): Betrek BVA platforms voor kennisdeling, zoals zij ook een actieve rol pakken bij guidance mbt kids marketing".

Floor Uitterhoeve

Werkgroep Inzamelen, sorteren, recyclen

Tijdstip video en link [1:03:36](#) - presentatie door **Gijs Langeveld**.

- De werkgroep heeft 3 bijeenkomsten gehad sinds januari 2020.
- Zij heeft een concept-roadmap opgesteld om in beweging te komen met gemotiveerde partijen en tot grote impact te komen.
- 6 belangrijke onderwerpen vastgesteld die impact op doelstellingen kunnen realiseren.
- In samenwerking met de Werkgroep Design for Circularity zijn elf knelpunten geïdentificeerd. Voor de aanpak ervan worden zeven pilots voorgesteld. De overige knelpunten worden in een later stadium geadresseerd. Gijs lichtte vijf **pilots** toe:
  - Bedrijfsafval sorteren en recyclen (pilot 1)
  - rPET schaaltes redesign en recycling (pilot 2)
  - Harmonisatie PP flessen non food (pilot 3)
  - Watermark technologie (pilot 5)
  - Wetgeving recycelaat en stimuleren inzet recycelaat (pilot 6)
- Het rapport is te vinden op de website van het Plastic Pact.⁴
- **Alle deelnemers in de keten** kunnen aangeven aan welke pilots zij willen bijdragen. Vervolgens maakt de stuurgroep een keuze met welke pilots als eerste wordt gestart. Het doel is om te komen tot opschaling in 2025. Geïnteresseerden voor deelname aan een pilot moeten zich voor **30 april 2020 aanmelden** bij Martijn van Rijn via plasticpactnl@minienw.nl.
- Naast de reeds geïdentificeerde knelpunten kunnen deelnemers **ook aanvullende knelpunten** en daaraan gekoppelde **pilots** voorstellen aan Martijn van Rijn. Deze worden op gelijke wijze door de Stuurgroep beoordeeld en behandeld.
- Enkele vragen uit de chat werden direct beantwoord door **Gijs Langeveld** en **John Vernooij**. Zie de video op [1:18:04](#).

Enkele berichten uit de chat

"Wij zijn met CuRe bezig om een consortium op te zetten om het proces te ontwikkelen voor het chemisch recyclen van PET trays."

Marco Brons

"Chemische recycling gaat een steeds belangrijkere rol spelen. Echter, chemische recycling heeft bij eind consumenten een negatief beeld. Hoe kunnen we dit ombuigen en op in spelen?"

Jan Willem Slijkhoord

"Ik kan mij ook voorstellen dat het Rethink Plastics initiatief van de NRK en Plastics Europe een rol kan spelen in samenwerking?"

Ingeborg Gort-Duurkoop

Door de spanning op de trays (wijze van thermoformen) leveren trays in huidige mechanische processen een verlies op van tot 70%. Samenwerking producenten & recyclers is gewenst tbv optimalisatie.

Willem Christiaans

---

⁴ <https://www.circulairondernemen.nl/subcommunities/meer-met-minder-plastic#>

Werkgroep Circular Design

Tijdstip video en link [1:29:01](#) - presentatie door **Roland ten Klooster** en **Jesper van Berkel**

- Er zijn sinds januari 2020 twee werkgroep bijeenkomsten geweest.
- De werkgroep heeft gewerkt aan een overzicht van bestaande recycle-richtlijnen, een overzicht van additieven en andere schadelijke stoffen in plastics (Safe-by-Design), alsmede een inventarisatie van moeilijk te recyclen plastics. In nauwe samenwerking met de werkgroep Inzamelen, Sorteren, Recyclen is gekomen tot zeven pilots, waarvan twee worden toegelicht in de presentatie.
- Het rapport is te vinden op de website van het Plastic Pact.⁵
- De werkgroep wil partijen vanuit de hele keten betrekken bij de pilots, onder andere rondom ontwerp, sortering en recycling. Hierbij wordt waar mogelijk samenwerking gezocht met de fieldlabs.

Presentatie Jesper van Berkel, tijdstip video en link [1:35:08](#)

- Jesper presenteerde de analyse van bestaande recycle-richtlijnen en lichtte de twee pilots toe, namelijk:
  - Food-to-food toepassingen van rPP rigids
  - Drankenkartons
- **Alle deelnemers in de keten** kunnen aangeven aan welke pilots zij willen bijdragen. Vervolgens maakt de stuurgroep een keuze met welke pilots als eerste wordt gestart. Het doel is om te komen tot opschaling in 2025. Geïnteresseerden dienen zich voor **30 april 2020 aan te melden** bij Martijn van Rijn via plasticpactnl@minienw.nl.
- Suzanne van de Pijll noemde enkele vragen uit de chat, maar er was onvoldoende tijd om deze direct te beantwoorden. Zie de video op [1:46:48](#).

Enkele berichten uit de chat

"Food Grade PP (en ook HDPE) voor bijvoorbeeld CBL kratten; daarvoor heeft Morssinkhof Plastics al een EFSA Food Approval."

Matthijs Veerman

"@Jesper: "Afvalfonds bepaalt wat we uitsorteren". NL PMD wordt in NL en Duitsland gesorteerd, dus als je wilt veranderen moet men ook in DE veranderen."

Robert Corijn

"@Roland open-loop Chemisch recyclen naar bv Diesel lijkt me iets dat we moeten vermijden, maar closed-loop ("circulair") chemisch recyclen van polyesters terug naar de monomeren is zeer gewenst!"

Gert-Jan Gruter

"het niet rendabel zijn geldt voor B2C, B2B is PS nml wel rendabel te recyclen. Plantentrays (Normpack) worden grotendeels van PS gemaakt"

Mathieu Wensveen

---

⁵ <https://www.circulairondernemen.nl/subcommunities/meer-met-minder-plastic#>

Werkgroep Reductie en hergebruik

Tijdstip video en link [1:53:31](#) - presentatie door **Sanderine van Odijk**

- De werkgroep is op 16 april 2020 gestart, onder leiding van Sanderine van Odijk.
- Doelstelling is om in 2025 minimaal 20% minder plastic te gebruiken dan in 2017. Een studie laat zien dat momenteel 20% tot 50% van eenmalige plastics te vervangen zijn door herbruikbare plastics.
- De werkgroep richt zich op het afzien van (plastic) verpakkingen (refuse) en op meermalig hergebruik van plastic producten en primaire, secundaire, en tertiaire verpakkingen (reuse).
- De werkgroep gaat de volgende vraagstukken behandelen in relatie tot reductie en hergebruik.
  - Onderbouwde milieuafwegingen (o.a. LCA met brede scopes)
  - Logistiek van hergebruik
  - Voedselveiligheid en hygiëne
  - Beleid en wetgeving
  - Laaghangend fruit
- De werkgroep stelt een actieplan op en start daarna met pilots.
- Eind juni wordt een rapport opgeleverd met aanbevelingen richting bedrijven en overheid om zuinig gebruik en hergebruik te stimuleren, alsmede de start van pilots.
- Inzichten, acties en resultaten worden gepresenteerd bij de volgende deelnemersbijeenkomst van het Plastic Pact NL, over een half jaar.
- Donderdag 23 april 10:00 tot 12:00 uur vindt de eerste bijeenkomst van de werkgroep plaats. Graag aanmelden bij Sanderine van Odijk via sanderine@enviu.org.
- Enkele vragen uit de chat werden direct beantwoord door Sanderine van Odijk en Arnoud Passenier. Zie de video op [2:09:22](#)

Enkele berichten uit de chat

“Ik ben benieuwd naar de LCA van de universiteit van Utrecht. Omdat diverse LCA's aangeven dat single use & recycling een mindere milieuimpact heeft dan refillable”

Willem Christiaans

“Aanvulling mbt Loop: McDonald's gaat hiermee piloten (in de UK maar vanuit global plan) voor inzameling en reiniging van herbruikbare bekertjes. verwachte start: nov 2020.”

Floor Uitterhoeve

“Advies: maak gebruik van het werk van KIDV in de Community of Practice Hergebruik. Veel werk is/wordt al verricht.”

Chris Bruijnes

“Hier ook nieuwsgierig naar de LCA. Vergelijk hergebruiktoepassing van e-commerce verzendverpakking (a la RePack) zou ook met LD Polybags met >50% PCR gedaan moeten worden”

Theo Schilder

Dankwoord en afronding webinar

Tijdstip video en link [2:12:35](#) - Dankwoord en afronding webinar door Suzanne van der Pijll.

- Aanmelden voor **pilots** en **de nieuwe werkgroep** reductie en hergebruik kan bij Martijn van Rijn via plasticpactnl@minienw.nl.
- **Vragen** naar aanleiding van deze webinar kunnen per e-mail gestuurd worden naar Martijn van Rijn via plasticpactnl@minienw.nl.
- De **presentaties van de sprekers en andere documenten zoals rapporten** zijn te vinden op de website <https://www.circulairondernemen.nl/subcommunities/meer-met-minder-plastic#>
- Voor meer informatie en webinars, neem contact op met Suzanne van der Pijll van Schuttelaar & Partners via suzanne.van.der.pijll@schuttelaar.nl of 06 517 977 17.
- In de **bijlage** zijn vragen op opmerkingen uit de chat opgenomen per werkgroep onderdeel. Voor elk deel is een reactie gegeven vanuit de betreffende werkgroep en de stuurgroep.

Overige

CIRCO Track kunststoffen

Een CIRCO Track is een van de instrumenten om de doelstellingen van het Plastic Pact te bereiken. Wat is het precies en waarom zou je meedoen? Dat is te zien in [deze video](#).

Wil je ook meedoen aan een Track of een onderwerp voor een Track aandragen? Of heb je vragen? Neem dan contact op met Ingeborg Gort-Duurkoop via ingeborg@circonl.nl.

Bijlage: vragen en opmerkingen uit de chat van YouTube live

Vragen en opmerkingen voor werkgroep communicatie, educatie & gedrag

Opmerking: Daan Middelkamp (NVRD)

"De wel-niet lijst gft 'in lekentaal' is bijna afgerond. Termen op de lijst zijn getest in een groot publieksonderzoek en aangepast zodat ze voor iedereen te begrijpen zijn.)"

Opmerking: Theo Schilder

"Marketingcommunicatie - Eventuele extra advies 7: Laat marketingspecialisten van brand owners en verpakkende bedrijven ook op bezoek gaan bij hun verpakkingsleveranciers. kan veel kennis opleveren."

Opmerking: Maikel van Dijk

"Jup, voor zo ver een heel duidelijk overzicht en voor dit moment de juiste inzichten benoemd."

Opmerking: Floor Uitterhoeve

"Marketingcommunicatie - Eventueel extra advies :-): Betrek BVA platforms voor kennisdeling, zoals zij ook een actieve rol pakken bij guidance m.b.t. kids marketing"

Vraag: Floor Uitterhoeve

"@vraag aan Jup: in hoeverre zien we een rol voor Plastic Pact in huidige discussie over plastic in relatie tot hygiëne post COVID, evenals gebruik, zwerfafval en recycling van beschermende middelen?"

Vraag: Jan Willem Slijkoord

"Chemische recycling gaat een steeds belangrijkere rol spelen. Echter, chemische recycling heeft bij eind consumenten een negatief beeld. Hoe kunnen we dit ombuigen en op in spelen?"

Vraag: Mitchell van Dooijeweerd

"Er wordt ook gefocust op het scheiden van plastics voor consumenten, hoe moeten wij hier in Amsterdam op gaan focussen? Aangezien de gemeente niet meer focust op het gescheiden inzamelen van plastic."

Vraag: Ingeborg Gort-Duurkoop

"Ik kan mij ook voorstellen dat het Rethink Plastics initiatief van de NRK en Plastics Europe een rol kan spelen in samenwerking?"

Opmerking: Maikel van Dijk

"@Mitchell van Dooijeweerd Amsterdam doet toch aan nascheiding...? De fractie die vrij komt uit het AEB is vrij zuiver, jammerlijk gaat er dan wel het e.e.a. verloren, maar de basis is goed."

Opmerking: Robert Corijn

"Het is ook sterk als er een uniform logo komt voor plekken waar afval wordt nagescheiden oa A'dam, NS, McDonalds. Zo weten consumenten dat ook hun afval nog (grotendeels) gerecycled wordt."

Opmerking: Mitchell van Dooijeweerd

"@Maikel van Dijk, Klopt inderdaad, nascheiding. Het kwam als vraag in me op, om die uitleg misschien mee te nemen in de communicatie richting de consument, met hoe dat precies in zijn werk gaat."

Reactie namens de werkgroep

Dank voor de nuttige suggesties, die wij in onze eerstvolgende bijeenkomst zullen bespreken. Inderdaad is nascheiding een belangrijk onderwerp voor de communicatie. De werkgroep richt zich niet op reputatiemanagement (van plastic of specifieke verwerkingstechnieken), wel op het vergroten van het begrip. De relatie met, en invloed van, de Covid-epidemie (en de mogelijk blijvende effecten ervan) hebben we nog niet aan de orde gehad; ook dit zullen wij bespreken.

Jup van 't Veld

Vragen en opmerkingen voor werkgroep Inzamelen, sorteren, recyclen

Opmerking: Robert Corijn

"Vanaf 2023 komt er wel een Afvalfondsvergoeding voor bedrijfsmatige verpakkingen door de nieuwe kaderrichtlijn afvalstoffen vanuit Europese Commissie"

Vraag: Floor Uitterhoeve

"Hebben we een goede link met de wijziging van LAP3 m.b.t. afvalscheiding bedrijfsafval? Consultatie nu open. moeten we hier gezamenlijk positie over innemen?"

Vraag: Elmie van Hoof

"@Gijs Langeveld - knelpunt 2: zijn Faerch en 4PET hier al bij betrokken? Zij recyclen al schalen begreep ik en hebben een recyclebare rPET schaal ontwikkeld."

Opmerking: Robert Corijn

"Bij recycling hebben we 20-40% residu waarvoor we verbrandingsbelasting betalen. Dat maakt recyclelaat nog duurder dan virgin, dus vreemd dat secundaire grondstoffen belasting betalen en virgin niet."

Opmerking: Willem Christiaans

"@Elmie van Hoof: trays recyclen is veel complexer dan flessen. Naast ontwikkelen nieuwe recycling technologie is aandacht nodig voor wijze van het produceren & het design."

Opmerking: Robert Corijn

"De Faerch/4PET-lijn neemt momenteel niets in en wordt omgebouwd om in de toekomst weer PET-trays te kunnen recyclen. De 'oude' lijn voldeed onvoldoende."

Opmerking: Lennert Vermaat

"Pilot 6: wetgeving voor toepassen recyclelaat zal noodzakelijk zijn om vraag naar recyclelaat te creëren. Dat biedt investeringszekerheid voor de benodigde sorteer- en recyclecapaciteit."

Opmerking: PolyStyreneLoop

"Lein Tange: knelpunt voor startende recyclers is het niet krijgen van een verzekering. Wij zijn 3 maanden bezig en niemand die tot nu toe onze demoplant in Terneuzen wil verzekeren."

Opmerking: Marco Brons

"Wij zijn met CuRe bezig om een consortium op te zetten om het proces te ontwikkelen voor het chemisch recyclen van PET trays."

Opmerking: Han Meiberg

"Met watermerk Technologie zijn trays uitstekend te recyclen"

Opmerking: Willem Christiaans

"Door de spanning op de trays (wijze van thermoformen) leveren trays in huidige mechanische processen een verlies op van tot 70%. Samenwerking producenten & recyclers is gewenst tbv optimalisatie."

Opmerking: Elmie van Hoof

"@Robert @willem Dank voor jullie reactie, wist niet wat de huidige status mbt tot de trays was. Lijkt me gezien de complexiteit een hele goede om een pilot op te doen (al dan niet met watermerk tech)"

Reactie namens de werkgroep

Hartelijk bedankt voor de nuttige aanvullingen. Deze worden meegenomen bij het uitwerken van de activiteiten.

Gijs Langeveld

Vragen en opmerkingen voor werkgroep Design for Circularity

Opmerking: Gert-Jan Gruter

"@Roland open-loop Chemisch recycleren naar bv Diesel lijkt me iets dat we moeten vermijden, maar maar closed-loop ("circulair") chemisch recycleren van polyesters terug naar de monomeren is zeer gewenst!"

Opmerking: Willem Christiaans

"@Gert-Jan Gruter klopt. "monomeer" recycling wordt door een aantal bedrijven/recyclers reeds aan gewerkt."

Opmerking: Robert Corijn

"@Jesper: "Afvalfonds bepaalt wat we uitsorteren". NL PMD wordt in NL en Duitsland gesorteerd, dus als je wilt veranderen moet men ook in DE veranderen."

Opmerking: Chris Bruijnes

"Advies: neem ook voedselverspilling mee in de keuze tussen toepassing zuivelpak en bijvoorbeeld PET-fles."

Vraag: Gert-Jan Gruter

"@Jesper waarom spreken jullie m.b.t. design niet over nieuwe materialen met betere performance, reuse and recycle eigenschappen?"

Opmerking: Willem Christiaans

"@Jesper: in aanvulling op Robert: de huidige stroom PET uit huishoudelijke inzameling wordt als monostroom gezien. Is het in de praktijk niet. Aandacht voor de specificaties is belangrijk!"

Opmerking: Remy Notten

"Dijkstra Plastics, fabrikant van kunststof PP emmers voor sauzen, mayonaises, etc. etc. wil graag aan deelproject Food-to-Food PP deelnemen. Reduce, re-use en recycle opties zijn allemaal mogelijk."

Opmerking: Willem Christiaans

"@Chris Bruijnes klopt helemaal. Alternatieven voor plastic zijn lang niet altijd beter qua milieupact. En soms zelfs verwarrend/misleidend (denk aan karton met kunststof liner)"

Opmerking: Matthijs Veerman

"Food Grade PP (en ook HDPE) voor bijvoorbeeld CBL kratten; daarvoor heeft Morssinkhof Plastics al een EFSA Food Approval"

Opmerking: Agnieszka Van Batavia

"@Schuttelaar & Partners - we (Paardekooper - PACOMBI) sluiten ons graag aan bij pilot 4 - food to food PP recycling"

Reactie namens de werkgroep

Dank voor de reacties.

Uitgangspunten van Plastic Pact zijn dat plastic een goed verpakkingsmateriaal is dat veel voedselverspilling voorkomt. Dit moet zo blijven, ook bij het beschouwen van alternatieve oplossingen zoals gecoat papier/karton.

Closed-loop ("circulair") chemisch recycleren kan eventueel in de pilots worden meegenomen. Er moet dan per stroom gekeken worden welke route zinnig is - bijv solvolyse, depolymerisatie, pyrolyse - maar gelet op de doelstellingen van het Plastic Pact zal dit zeker terug naar plastics zijn. Mechanisch recycleren heeft wel een voorkeur omdat er nog veel gedaan kan worden met bestaande technologie en capaciteit, wat ook gemakkelijker uit te rollen is op de schaal van Nederland.

Ook al wordt een deel van de Nederlandse PCR plastics in Duitsland uitgesorteerd, er is ook veel capaciteit in Nederland en de aanvraag om een nieuwe stroom of een stroom met betere specificaties (bijvoorbeeld voor de PET 'monostroom') uit te gaan sorteren kan bij al deze sorteerdere worden neergelegd wanneer de haalbaarheid is aangetoond. Voedselresiduen zijn zeker een punt van aandacht, en iets wat mogelijk in een pilot met nieuwe sorteer- en identificatietechnieken gekwantificeerd kan worden in bestaande en nog te creëren stromen.

Nieuwe materialen met betere performance, reuse en recycle eigenschappen kunnen grote mogelijkheden bieden wanneer ze ofwel in een gesloten kring gehouden kunnen worden dan wel compatibel zijn met een bestaande stroom (zeldzaam). We zullen moeten kijken hoe dit in het Plastic

Pact programma opgenomen kan worden. De plastic producenten moeten hiervoor betrokken worden in het programma. Dit zal worden ingebracht. Indien recycling van plastics B2B mogelijk is, ook van niet door ons genoemde stromen, dan moeten bedrijven zich niet laten weerhouden dit te doen. De recycle guides gelden voornamelijk voor B2C gebruik, en voor kantines e.d.

Fijn dat Dijkstra Plastics en Paardekooper-PACOMBI willen deelnemen aan het deelproject Food-to-Food PP, en zeker interessant dat Morssinkhof al een EFSA goedkeuring heeft.

Roland ten Klooster

Vragen en opmerkingen voor werkgroep Reductie en hergebruik

Opmerking: Willem Christiaans

"@sanderine: recycling is niet genoeg. Dat impliceert dat de recycling industrie niet voldoet. Echter: alle stappen in de keten spelen een rol (ontdoen door consument, collectie & sortering). Daar valt veel te halen, zodat er meer materiaal beschikbaar komt i.p.v. eindigt in verbranding of in de berm."

Opmerking: Mathieu Wensveen

"het niet rendabel zijn geldt voor B2C, B2B is PS namelijk wel rendabel te recyclen. Plantentrays (Normpack) worden grotendeels van PS gemaakt"

Opmerking: Chris Bruijnes

"Advies: maak gebruik van het werk van KIDV in de Community of Practice Hergebruik. Veel werk is/wordt al verricht."

Opmerking: Matthijs Veerman

"@Sanderine: een deel van de verpakkingen is niet te recyclen omdat ze bijvoorbeeld te dun zijn. Om dezelfde reden kan er in te dunne folieverpakkingen geen recyclelaat worden toegepast."

Opmerking: Willem Christiaans

"Ik ben benieuwd naar de LCA van de universiteit van Utrecht. Omdat diverse LCA's aangeven dat single use & recycling een mindere milieupact heeft dan refillable"

Opmerking: Matthijs Veerman

"Het streven naar minder plastics kan dus juist contraproductief zijn in het streven naar een circulaire economie."

Opmerking: Willem Christiaans

"@Matthijs Veerman, precies"

Opmerking: Agnieszka Van Batavia

"@Willem Christiaans - LCA die aangeven dat reuse minder gunstig is voor milieu worden vaak met een bepaald belang opgesteld"

Opmerking: Agnieszka Van Batavia

"@Matthijs Veerman - niet noodzakelijk. Herbruikbare verpakkingen moeten óók recycleable zijn 😊"

Opmerking: Willem Christiaans

"Wil ik het graag over hebben. Wissel graag van gedachten. Stuur me een connectieverzoek via LinkedIn en dan kunnen we het erover hebben."

Opmerking: Floor Uitterhoeve

"Aanvulling mbt Loop: McDonald's gaat hiermee piloten (in de UK maar vanuit global plan) voor inzameling en reiniging van herbruikbare bekertjes. verwachte start: nov 2020."

Opmerking: Theo Schilder

"Hier ook nieuwsgierig naar de LCA. Vergelijk hergebruiktoepassing van e-commerce verzendverpakking (a la RePack) zou ook met LD Polybags met >50% PCR gedaan moeten worden."

Reactie namens de werkgroep

Bedankt voor de interessante reacties en suggesties. De publicatie van Universiteit Utrecht wordt voor de zomer verwacht. Ook de Community of Practice Hergebruik van het KIDV zal voor eind juni een aantal relevante tools, studies, en kennis opleveren die voor iedereen geïnteresseerd in hergebruik, interessant zullen zijn, juist om ook de benodigde milieu- en economische afwegingen te kunnen maken. Iedereen die nog wil aansluiten bij de werkgroep kan zich melden bij sanderine@enviu.org

Sanderine van Odiijk

Mooi deze discussie. De werkgroep streeft naar een aanvullend handelingsperspectief voor afvalpreventie, nodig om uiteindelijk circulair te worden. Tegelijkertijd moeten we blijven nadenken bij wat we doen: hergebruiksystemen zijn alleen te prefereren als ze een positieve milieu-impact hebben t.o.v. eenmalig gebruik (ook in verband met voedselverspilling en volksgezondheid). We gaan alle elementen ontleden en vervolgens aan de slag met concrete initiatieven.

Arnoud Passenier

Laatste opmerkingen

Opmerking: Floor Uitterhoeve

"Ik moet er helaas uit, dank allen voor de fijne en heldere webinar en take care!"

Opmerking: Agnieszka Van Batavia

"@Schuttelaar & Partners - complimenten voor de organisatie, knap gedaan"

Opmerking: Elmie van Hoof

"Heel erg dank voor de organisatie namens ALDI! Super gedaan"

Opmerking: Theo Schilder

"👍 dank voor de bondige presentaties en soepele organisatie!"

Opmerking: Han Meiberg

"Thx"

Opmerking: Willem Christiaans

"@organisatie: vriendelijk bedankt! goed georganiseerd! Hopelijk snel weer een "live" meeting van de werkgroepen."

Reactie namens de stuurgroep

Fijn dat het webinar zo gewaardeerd werd. Ook wij zijn zeer tevreden over het verloop en de uitkomsten. Veel dank aan allen die actief hebben bijgedragen aan de voorbereidingen en discussies tijdens het webinar. De stuurgroep roept u allen op om vooral actief mee te gaan doen met en input te leveren aan de diverse werkgroepen. Ook horen we graag welke wensen er zijn voor volgende werkgroepen (bv. als het gaat om alternatieve materialen en zorgwekkende stoffen) en activiteiten en met welke innovaties u bezig bent. Laten we niet alleen kijken naar de uitdagingen, maar laten we ook onze successen vieren!

Arnoud Passenier
